

Op weg naar een nieuw decreet jeugdrecht

jongeren welzijn
JONG LEVEN RICHTING GEVEN

Welkom

- Programma
  - ↳ **Duiding traject jeugdrecht en rol agentschap Jongerenwelzijn – Stefaan Van Mulders**
  - ↳ **Voorstelling resultaten omgevingsanalyse- Consortium VUB-RUG-KUL-KEKI**
  - ↳ **Jongeren aan het woord - Cachet**
  - ↳ **Receptie**

Hoofdstuk 1

SITUERING

H1 Situering

- Zesde staatshervorming: communautarisering van volgende materies
  - ↳ **Het bepalen van de aard van de maatregelen ten aanzien van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd;**
  - ↳ **De regels inzake uithandengeving;**
  - ↳ **De regels inzake plaatsing in een gesloten instelling;**
  - ↳ **De gesloten instellingen.**

H1 Situering

- Groenboek
  - ↳ **Optie 3: de wet aanpassen aan een nieuwe beleidsvisie op jeugddelinquentie.**
  - ↳ **Komen tot Vlaamse accenten in de invulling van de nieuwe bevoegdheid.**

H1 Situering

- Vlaams Regeerakkoord 2014-2019 (1)
  - ↳ **In het Vlaams regeerakkoord zijn een aantal contouren en keuzes duidelijk gemaakt. Deze zijn voor het verdere traject de richtlijnen in het uittekenen van een Vlaams decreet.**

H1 Situering

- Vlaams Regeerakkoord 2014-2019 (2)

Concrete krijtlijnen en keuzes:

- een Vlaamse aanpak met duidelijke accenten
- een gedifferentieerde en integrale aanpak:
constructief en herstelgericht en geïntegreerd
binnen een Vlaamse visie op jeugddelinquentie
- kwaliteitseisen en rechtswaarborgen
- duidelijk onderscheiden, maar complementaire
trajecten met de integrale jeugdhulp

H1 Situering

- Vlaams Regeerakkoord 2014-2019 (3)

Concrete krijtlijnen en keuzes – vervolg

- structurele afstemming met zowel de jeugdmagistratuur als de gespecialiseerde geestelijke gezondheidszorg
- behoud van de leeftijdsgrens op 12 jaar, evenals de mogelijkheid tot uithandengeving vanaf 16 jaar

H1 Situering

- Beleidsnota WVG 2014-2019 (1)
  - ↳ **Doelstelling: We maken werk van een decreet jeugd(sanctie)recht in Vlaanderen**
    - constructieve maatschappelijke reacties met aandacht voor herstel van de schade
    - behoud benedengrens van 12 jaar voor het opleggen van een jeugdmaatregel evenals mogelijkheid tot uithandengeving vanaf 16 jaar
    - verbinden van de reactie op delicten met de jeugdhulpmaatregelen in complementaire, duidelijk van elkaar onderscheiden trajecten

H1 Situering

- Beleidsnota WVG 2014 – 2019 (2)
  - gesloten opvang enkel indien noodzakelijk voor de veiligheid van de maatschappij of de minderjarige
  - de werking van de gesloten instelling verankeren in het decreet
  - niveau van de rechtsbescherming van de minderjarige aanpassen aan de mate van vrijheidsberoving
  - minimale normen m.b.t. het opleggen van dwang- en controlemaatregelen, extern toezicht, klachtenbehandeling, inspraak en participatie

H1 Situering

- Beleidsnota WVG 2014 – 2019 (3)
  - integreren werking jeugdinstantie van Everberg in de gemeenschapsinstellingen
  - de gesloten jeugdinstantie van Tongeren op termijn integreren in een Vlaamse aanpak: voor de uithandengegeven jongeren een bijzondere opvang creëren in een afgescheiden en hoog-beveiligde leefgroep
  - voor de gemeenschapsinstellingen een passend residentieel forensisch hulpverleningstraject uittekenen

H1 Situering

- Actieplan Jeugdhulp (1)
  - ↳ **Actie 30: in het Actieplan Jeugdhulp worden onder actie 30 een aantal richtlijnen overgenomen (6 februari 2015)**
    - een gedifferentieerd en proportioneel aanbod van duidelijke en constructieve reacties op delicten
    - verbinden van de reactie op delicten met de jeugdhulp
    - onderzoeken van de mogelijkheid van delictspecifieke maatregelen

H1 Situering

- Actieplan Jeugdhulp (2)
  - integreren van de federale gesloten jeugdinstanties in Everberg en Tongeren in de werking van de gemeenschapsinstanties
  - een stap verder gaan in de differentiatie van de werking van de gemeenschapsinstanties omwille van bijkomende capaciteit (integratie GFC's)
  - structureel overleg met jeugdmagistratuur

H1 Situering

- Conceptnota Vlaamse Regering van 20 maart 2015 (1)
  - ↳ **Contouren en plan van aanpak voor een Vlaams beleid inzake een gedifferentieerde aanpak van jeugddelinquentie**
  - ↳ **Omgevingsanalyse**
    - Geactualiseerde, wetenschappelijke onderbouw van relevante thema's

H1 Situering

- Conceptnota Vlaamse Regering van 20 maart 2015 (2)

Complementaire trajecten en afstemming met integrale jeugdhulp

- sluitende match tussen duidelijke interventies naar aanleiding van jeugddelinquentie met hulpverlenende trajecten
- heldere en praktijkgerichte afstemming
- maatregelenarsenaal maximaal laten aansluiten bij de flexibele en modulaire benadering van de jeugdhulp

H1 Situering

- Conceptnota Vlaamse Regering van 20 maart 2015 (3)

Een flexibele differentiatie en wisselwerking van het private en publieke aanbod

- duidelijk en gedifferentieerd aanbod op diverse niveaus - naadloze trajecten
- afgestemde aanpak van minder- en meerderjarigen, met bijzondere aandacht voor de overgang van minder- naar meerderjarigheid

H1 Situering

- Conceptnota Vlaamse Regering van 20 maart 2015 (4)

Kwaliteitseisen en rechtswaarborgen voor jongeren

- Een duidelijke maatschappelijke reactie op jeugddelinquentie
- die zo snel als mogelijk aansluit op de strafbare feiten
- en met uitgebouwde kwaliteitseisen en rechtswaarborgen,
- aangepast aan de mate waarin de minderjarige van zijn vrijheid wordt beroofd

H1 Situering

- Conceptnota Vlaamse Regering van 20 maart 2015 (5)
  - ↳ **Structurele afstemming met de federale overheden**
    - zetelende en staande magistratuur
    - kinder- en jeugdpsychiatrie
    - minister van Justitie (bv. procedures Jrb)
    - minister van Volksgezondheid (bv. niet in werking getreden maatregel rond plaatsing in psychiatrie)
    - ...

Hoofdstuk 2

TRAJECT en AANPAK

H2 Traject en aanpak

- Rol agentschap Jongerenwelzijn
- Omgevingsanalyse
- Maatschappelijk debat
- Politieke validatie

H2 Traject en aanpak

- Rol agentschap Jongerenwelzijn
  - ↳ **Het traject wordt voorbereid door het agentschap**
  - ↳ **Faciliterende regierol**
  - ↳ **Organisatorische, administratieve en inhoudelijke ondersteuning**
  - ↳ **Voorzitterschap themagroepen**

H2 Traject en aanpak

- Omgevingsanalyse

Consortium

- KULeuven, UGent, VUB en Keki
- Juli – oktober 2015

Geactualiseerde en wetenschappelijke update

- vanuit maatschappelijk oogpunt
- naar vernieuwde inzichten gebaseerd op cijfergegevens

H2 Traject en aanpak

- Maatschappelijk debat (1)

Initiëren van een traject met alle betrokken stakeholders

- Deelnemers
  - Professionele actoren
  - jongeren
  - ouders
- Tijdsfad: Oktober 2015 – mei 2016
- 6 themagroepen - achtereenvolgend
- 3 of 4 vergaderingen per thema
- elk thema wordt ingeleid door een discussienota

H2 Traject en aanpak

- Maatschappelijk debat (2)

Discussienota's

- voorbereid en opgesteld binnen agentschap jongerenwelzijn
- Basis: gesprekken diverse sleutelfiguren (betrokken actoren) en relevante lectuur
- opgemaakt rond stellingen
- stellingen hebben de bedoeling om de zaken op tafel te brengen, om de discussie op gang te brengen: zijn **geen** standpunten
- verwachten hierop input, eigen inbreng van de diverse actoren

H2 Traject en aanpak

- Maatschappelijk debat (3)

Deelnemers: professionele actoren

- jeugdrechters – parket – jeugdadvocaten
- KRC – jeugdpsychiaters – academici
- FOD justitie en FOD Volksgezondheid
- Actoren uit jeugdhulpverlening (VAPH, BJB, For-K, HCA, ...)
- Gemeenschapsinstellingen - detentiecentrum
- Steunpunt jeugdhulp – Zorgnet Vlaanderen
- Vlaamse overheidsdiensten

H2 Traject en aanpak

- Maatschappelijk debat (4)

Deelnemers: jongeren

Parallel spoor

- 4 voorbereidende bijeenkomsten – algemeen
- 6 bijeenkomsten gelinkt aan themagroep
  - Terugkoppeling vanuit professionele actoren
  - Inbreng op volgende vergadering stem jongere

Cachet

- Ondersteunende en voorbereidende rol

Uitdrukkelijke weergave standpunt jongere in besluitteksten

H2 Traject en aanpak

- Maatschappelijk debat (5)

- ↳ **Deelnemers: ouders**

- ↳ **ROPPOV**

- Ouder van ouderwerking ROPPOV is één van de actoren die participeert aan de 6 werkgroepen.

- ↳ **Bredere dialoog met ouders tijdens traject**

- IVA zet in op bredere dialoog met ouders van oudergroepen uit diverse regio's.

- ↳ **Uitdrukkelijke weergave standpunt ouders in besluitteksten**

H2 Traject en aanpak

- Maatschappelijk debat (6)

Mandaat deelnemers

- We verwachten van deelnemers dat:
  - ze deelnemen als vertegenwoordiger van ...
  - ze spreken in naam van hun organisatie...
  - ze terugkoppelen naar hun organisatie...
  - ze zichzelf organiseren om te komen tot gedragen standpunten binnen de eigen organisatie...

H2 Traject en aanpak

- Maatschappelijk debat (7)

Besluitvorming

- per thema een besluittekst die het verloop van het debat weergeeft
- die de consensus aanduidt
- die ook aanduidt waar geen consensus over te vinden was en welke actor welk standpunt inneemt
- elke themagroep spreekt zich uit over deze besluittekst
- finalisering juni 2016

H2 Traject en aanpak

- Politieke validatie (1)

Ontwerpteksten

- besluitteksten worden ter validatie voorgelegd aan kabinet
- Juridische vertaling: omzetten in ontwerp van decreet
  - door medewerkers agentschap jongerenwelzijn
- ontwerp van decreet september 2016

H2 Traject en aanpak

- Politieke validatie (2)

Procedures voor advies en goedkeuring

- strategische adviesraad WVG
- inspectie van financiën
- Begrotingsadvies
- IKW
- eerste en tweede principiële goedkeuring door VR
- advies Raad van State
- definitieve goedkeuring door VR
- parlementaire behandeling

H2 Traject en aapak

- Politieke validatie (3)
  - ↳ **Opmaken uitvoeringsbesluiten**
  - ↳ **Datum inwerkingtreding**
    - 1 januari 2018